

Opleidingen bestuurders en commissarissen

Resultaten enquête

Om in beeld te krijgen wat de opleidingsbehoefte van bestuurders en commissarissen van coöperaties is, heeft de NCR een enquête verstuurd. Welke opleidingen zijn gevolgd, en welke kennis heeft men nog nodig? Een blik op de resultaten.

Linda de Bie

De enquête is verstuurd naar de 360 bestuurders en commissarissen die actief zijn bij NCR-leden. Hiervan zijn 82 enquêtes geretourneerd. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 52 jaar, de jongste bestuurder/commissaris is 29 jaar jong. De meerderheid vervult de functie van commissaris. 37 personen hebben 2 of meer relevante bestuurlijke functies. Het opleidingsniveau varieert; 24% heeft een MBO-opleiding gevolgd, 29% HBO en 29% heeft een universitaire opleiding voltooid.

‘Permanente educatie is een voorwaarde om te kunnen functioneren als bestuurder of commissaris’

NICE

Bijna 80% heeft 1 of meer cursussen en/of opleidingen gevolgd in relatie tot hun bestuurlijke functie bij een coöperatie. Dit kan dus recent zijn of al enige tijd geleden. De meerderheid heeft daardoor kennis gemaakt met NICE. Dat is niet verwonderlijk, aangezien NICE – een zelfstandig instituut onder leiding van Ineke Duit – zich met opleiding en advies richt op bestuurders en commissarissen van coöperaties. 29% van de respondenten heeft de AOCV gevolgd, waarvan het doel is om een beeld van de bestuurdersfunctie te geven en de cursisten praktisch toe te rusten om de taak van bestuurder effectief te vervullen. De respondenten beoordelen de AOCV als goed tot uitstekend, te weten 4,4

op een schaal van 1 (slecht) tot 5 (uitstekend). De bestuurdersleergang van NICE is ook door meerdere respondenten (23%) gevolgd. Deze leergang is voor ervaren bestuurders bedoeld en behandelt actuele beleidsvragen. Ook deze leergang wordt met een 4,2 goed beoordeeld.

NYENRODE

De Business Universiteit Nyenrode is door meerdere respondenten bezocht. Zo hebben enkelen de NCD Commissarissencyclus gevolgd, welke een brede basis geeft voor de invulling van een commissariaat. Er wordt inzicht gegeven in de processen van besluitvorming door casussen en literatuur. Deze opleiding wordt met een 4 beoordeeld. Nyenrode biedt ook een Executive MBA aan, welke modulair opgebouwd is en daardoor goed te combineren met werk en privé. Voordeel hiervan is dat je als bestuurder of commissaris ook een losse module kunt volgen, zoals ‘Coöperatie en Ondernemerschap’, ‘Risico en Financiering’ of ‘Mondiale Voedsleconomie’. Deze MBA is door 2 respondenten als goed beoordeeld (4).

OVERIGE GEVOLGDE OPLEIDINGEN

Bij de Erasmus Universiteit Rotterdam kan de bestuurder of commissaris ook terecht voor opleidingen, waaronder het Programma voor Commissarissen en Toezichthouders welke met een 4 is beoordeeld. 2 respondenten hebben een meerdaags agribusiness seminar op Harvard Business School gevolgd en gaven hier beiden een 4 voor. TiasNimbas Business School geeft een masterclass maatschappelijke ondernemingen die door 1 respondent is gevolgd en als uitstekend (5) is beoordeeld.

KENNIS	
STRATEGIE	40%
FINANCIERING & RISICOMANAGEMENT	33%
CORPORATE GOVERNANCE	27%
INTERNATIONAAL ONDERNEMEN	23%
KETENORGANISATIE	20%
BESTUURLIJKE MODELLEN	17%
LEDENBETROKKENHEID	16%
MVO	15%
AGRIBUSINESS	15%
MARKETING	12%
COÖPERATIEF LIDMAATSCHAP	12%
ORGANISATIEMODELLEN	11%
COÖPERATIEVE ONDERNEMINGSVORM / RECHTSPERSONEN	10%
LEDENCOMMUNICATIE	10%
AANSPRAKELIJKHEID	10%
MEDEDINGING	9%
VAARDIGHEDEN	
OMGAAN MET CONFLICTEN / DILEMMA'S	30%
LEIDERSCHAP	26%
PRESENTATIE / SPREKEN IN HET OPENBAAR	22%
EFFECTIEF VERGADEREN	22%
FUNCTIONERINGS- / BEOORDELINGSGESPREKKEN	21%
TIJDSMANAGEMENT	15%
NETWERKEN	12%
ENGELS	11%

Verder hebben de volgende bestaande opleidingen een goed tot uitstekende beoordeling gehad: MBA van IMD (Zwitserland), Master of Food Management van EFMI Business School, Leiderschap van Schouten Nelissen, Theorie en Praktijk van Coöperatie van Wageningen University, Spreken in het openbaar van Instituut Rhetorica, Technisch engels van AVOC, en Frans voor gevorderden en Duits van Taleninstituut Jeroen Bosch. Instellingen waarvan de opleidingen en cursussen goed zijn beoordeeld maar niet meer worden gegeven zijn Movaeres en Ernst & Young. Tot slot zijn er ook diverse interne cursussen genoemd.

OPLEIDINGSBEHOEFTE

De grote meerderheid van de respondenten (87%) is van mening dat permanente educatie een voorwaarde is voor het kunnen functioneren als bestuurder of commissaris. Hiervan geeft 84% aan ook daadwerkelijke behoefte te hebben aan verdere opleidingen of cursussen, en dan met name op een specifiek gebied (49%).

Kijkende naar behoefte op het gebied van kennis dan staat strategie op nummer 1, 40% van de respondenten geeft daar meer kennis van op te willen te doen. Op nummer 2 volgt financiering en risicomanagement (33%), met op nummer 3 corporate governance (27%). Opvallend is dat thema's die veel in de media verschijnen minder worden aangevinkt,

zoals duurzaamheid in de land- en tuinbouw (7%), ethiek (7%), innovatie (7%) en ICT (7%). HRM en fiscaliteit worden beide met 7% ook als minder noodzakelijk beschouwd. Met betrekking tot vaardigheden hebben commissarissen en bestuurders behoefte om beter te leren omgaan met conflicten en dilemma's (30%). Maar leiderschap (26%), presenteren/spreken in het openbaar (26%), effectief vergaderen (22%) en het uitvoeren van functioneringsgesprekken (21%) zijn ook vaardigheden die de respondenten willen bijspijkeren. Op het gebied van de talen (1 tot 5%) (met uitzondering van Engels), mediatraining (6%) en samenwerken (9%) is er minder behoefte om een opleiding of cursus te volgen.

EISEN OPLEIDING

De helft van de respondenten geeft aan zich het liefst te willen bijscholen in de vorm van een cursus, de andere helft geeft aan dat dit afhankelijk is van het onderwerp. Als het een opleiding betreft, dan het liefst een die 1 tot 2 jaar duurt en waar maximaal 1 tot 5 uur per week aan besteed moet worden. Over cursussen zijn de meningen verdeeld, dit mag zowel eenmalig zijn, als 1 tot 3 dagdelen of meer. Ook het tijdstip maakt niet veel uit, zo geeft 40% van de respondenten aan, 33% heeft liever dat de opleiding/cursus in de avond plaatsvindt. ■